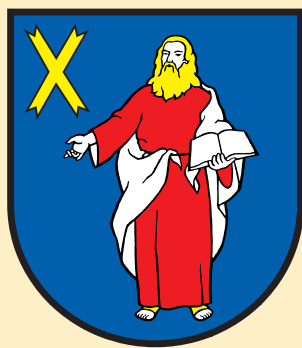

Pečovskonovoveský spravodajca

Noviny obce Pečovská Nová Ves • štvrťročník • ročník XXVI. • číslo 1/2020

Pomohli sme si navzájom

V jedno marcové nedeľné ráno sme v obci spojili svoje sily a začali realizovať nápad nášho pána starostu.

Úsilie a snaha zabezpečiť občanom obce rúška v čase pandémie a svojpomocne riešiť ich nedostatok na trhu skrsol práve v jeho hlave. Napriek víkendovému dopoludniu expresne zabezpečil potrebný materiál, oslovil tých, o ktorých vie, že sa na ich pomoc a podporu môže vždy a kedykoľvek spoľahnúť a na spoluprácu získal ďalších akčných dobrovoľníkov. Nápad s nadšením a elánom podporila aj pani krajčírka Katka vhodne zvoleným strihom, ktorý umožňuje vkladať do rúška aj filtračný prvok a tak zvýšiť jeho účinnosť pri nosení. Šikovné ruky ďalších krajčíroek a dobrovoľníčok, ktoré sa postupne ochotne pridávali po ďalšie dni, do detailov naplňali zámer starostu obce.

Vďaka patrí aj majiteľom a zamestnancom miestnych krajčírskych a odevných firiem. Ale aj zamestnancom obecného úradu i komunitného centra, ktorí už hotové rúška rozniesli do každej domácnosti s návodom na ich nosenie a ošetrovanie.

Odmenou pre všetkých, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na tomto projekte či už prípravou, šitím, distribúciou, alebo prispeli aj tou najmenšou pomocou, bol dobrý pocit zo vzájomnej pomoci a súdržnosti v týchto náročných časoch. Opäť sme raz dokázali, že sa vieme spoločne zomknúť pre dobrú vec, nie sme sebeckí a záleží nám na každom jednom z nás. **Spolu sme to dokázali. Ďakujeme Vám...**

Vážení spoluobčania,

spolu s príchodom jari k vám už tradične prichádzame s novým číslom obecného spravodajcu. Aj keď zakaždým sa vám snažíme priniesť informácie o tom, čo je v našej obci nové, čo sa v nej deje, resp. čo nás v najbližšom období čaká a neminie, tentokrát je náš úvodník predsa len o niečo iný a to vzhľadom na aktuálny vývoj situácie v spoločnosti. V našej novodobej histórii sme rok ešte nikdy nezačínali s takým veľkým rešpektom a množstvom otázok. Ešte pred pár mesiacmi, na prelome rokov, nikoho z nás ani v mysli nenapadlo, že v priebehu pár desiatok dní obyvateľstvo celej republiky a okolitých štátov bude ohrozovať nežiadúce epidemiologické vírusové ochorenie. Nakoľko ochrana života a zdravia človeka v našom štáte je prioritou, je vysoko logické, že v boji so šíriacou sa pandémiou bolo potrebné zo strany kompetentných prijať viacero opatrení a obmedzení štandardného spôsobu života, ktorých rozsah sa postupne rozširuje a sprísňuje. Všetci si spoločne prajeme, aby následky pandémie koronavírusu COVID-19 vo vzťahu k človečenstvu boli čo najmenšie a obdobne aj ich dopad na našu spoločnosť a okolitý svet. Vzniknutá situácia nás v tomto čase núti byť podstatne viac ako tomu bolo doposiaľ súdržnými, ústretovými, nápomocnými jeden k druhému a psychicky silnými, aby sme nepodliehali panike, ale racionálne a hlavne vysoko disciplinovane zvládali boj so šíriacou sa pandémiou.

Nie nadarmo sa hovorí, že kto prvý dáva, dvakrát dáva. Podobne tomu bolo aj v prípade našej samosprávy, ktorá ako jedna z prvých zareagovala na potrebu chrániť sa pred šírením koronavírusu COVID-19 nosením ochranných rúšok a ich nedostatok na trhu sa rozhodla operatívne a neodkladne riešiť v prospech jej občanov tak, že na vlastné náklady zabezpečila ich výrobu, dodávku a distribúciu každému jej obyvateľovi staršiemu ako šesť rokov s trvalým alebo prechodným pobytom v Pečovskej Novej Vsi, spolu s návodom na jeho použitie a údržbu.

Vysoko pochvalne hodnotíme zodpovednosť tých obyvateľov našej obce, ktorí veľmi zodpovedne pristupujú k dodržiavaniu opatrení Úradu hlavného hygienika Slovenskej republiky na úseku ochrany pred šírením pandémie koronavírusu COVID-19. Tých, ktorí na verejnosti chránia dýchacie cesty nosením ochranného rúška, dodržiavajú predpísané vzdialenosti a rozostupy pri čakaní v obchodoch a lekárňach, dbajú na zvýšenú hygienu, ako aj tých, ktorí po návrate z cudziny nastúpili povinnú štrnásť dňovú karanténu

a splnili si oznamovaciu povinnosť o jej nastúpení u svojho praktického lekára i na obci. Bohužiaľ našli sa medzi nami aj takí, ktorým právne normy a v tomto období obzvlášť protiepidemiologické nariadenia Úradu hlavného hygienika Slovenskej republiky „nič nehovorí“, ignorujú ich a svojim konaním sú potenciálnou hrozbou nie len pre seba, ale aj pre nás všetkých.

Prvé mesiace nového roka sú tradične a neodmysliteľne spojené s bilanciou toho uplynulého a predstavením plánov na rok začínajúci. Dosiahnuté výsledky samosprávy v uplynulom roku napriek ich rekordným hodnotám, sú plne zatienené vyhlásenou mimoriadnou situáciou v našej krajine, dokonca vyhláseným výnimočným stavom v niektorých jej oblastiach. Obavy zo šírenia pandémie a opatrenia na ochranu života a zdravia majú v tejto chvíli prednosť pred všetkým ostatným, hmotným. Klamali by sme, keby sme povedali, že sme ako samospráva nemali veľké plány na tento rok, ale vzhľadom na aktuálny stav spoločnosti a jej nepredvídateľný vývoj sa nám javí rozumnejším túto oblasť pre tentokrát neotvárať a vyčkať na ďalší priebeh situácie. Ak to pôjde ďalej tak ako sa to ukazuje doposiaľ, budeme radi, keď zvládneme jej základný chod bez veľkých strát. Naopak, núti nás to správať sa naďalej vysoko zodpovedne, racionálne a hospodárne s cieľom zabezpečiť ešte väčšiu ekonomickú stabilitu obce.

O skutočnosti, že naša východzia pozícia je dlhodobou pozitívna svedčia aj naše ekonomické výsledky dosiahnuté v minulom roku. V samostatnej prílohe vám v tomto vydaní obecného spravodajcu prinášame grafické porovnanie dosiahnutých príjmov, ale aj prebytkov v hospodárení samosprávy v porovnaní za posledných desať rokov.

Aj keď dlhodobu zastávame názor, že je morálnou povinnosťou predstaviteľov samosprávy obce predstupovať pred jej obyvateľov a priebežne im počas plynutia ich funkčného obdobia verejne „skladať účty“ a dokladovať dosiahnuté výsledky, žiaľ tento rok sa nám to doposiaľ nepodarilo. Hodnotiaca verejná schôdza plánovaná na stredu 11. marca 2020 sa neuskutočnila z dôvodu nariadenia celorepublikového zákazu usporadúvania verejných zhromaždení. To, čo sa nám nepodarilo prezentovať vám naživo na verejnej schôdzi, prinášame vám v skratke v písomnej forme v obecnom spravodajcovi.

Rok 2019 môžeme charakterizovať z pohľadu základných hodnotiacich kritérií ako historicky najúspešnejší. Pe-

čovská Nová Ves dlhodobu hospodári s vyrovnaným rozpočtom. Rozpočet obce na rok 2019 schválený obecným zastupiteľstvom v decembri 2018 očakával príjem bez mála dva a pol milióna Eur. Reálne rozpočet obce v roku 2019 k 31. 12. 2019 v oblasti príjmov prevýšil prvýkrát v jej histórii sumu štyri milióny Eur (4 165 858,89). Do vašej pozornosti musíme dať skutočnosť, že obec má od polovice roka 2019 nulové úverové zaťaženie. Dosiahnuté výsledky v uplynulom roku ovplyvnil rastúci vývoj ekonomiky v krajine, politická a spoločenská stabilita v štáte vo vzťahu k samosprávam, ale hlavne vysoká úspešnosť čerpania európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) obcou a racionálne a efektívne hospodárenie samosprávy. Napriek početným investíciám obce a to nie len z EŠIF, štátneho rozpočtu SR, ale aj z vlastných zdrojov sme v roku 2019 dosiahli jeden z najvyšších doterajších prebytkov v hospodárení, konkrétne sumu 224 909,- Eur. K 31.12.2019 sme v rezervnom fonde obce evidovali prebytok spolu 511 582,05 Eur. K dobru máme naviac sumu v objeme cca. 178 000,- Eur, ktorá sa na účet obce postupne vracia v týchto mesiacoch refinancovaním finančných prostriedkov od riadiacich orgánov z projektov, ktoré obec spolufinancovala v roku 2019 z vlastných zdrojov, resp. z vyúčtovania poskytnutej dotácie Prešovského samosprávneho kraja zameranej na podporu regiónu. Pre porovnanie s minulosťou v rezervnom fonde obce za rok 2014, v čase keď sme nastupovali do čela samosprávy obce sme evidovali sumu 39 000,- Eur a prebytok hospodárenia obce za rok 2014 predstavoval sumu 123 444,- Eur.

Napriek aktuálnemu vývoju stavu spoločnosti má obec podaných viacero žiadostí o získanie nenávratných finančných prostriedkov na investičné projekty, ktoré sa toho času nachádzajú v štádiu hodnotenia a posudzovania na riadiacich orgánoch. Naviac má pripravených, resp. rozpracovaných viacero projektov - investičných akcií, ktoré plánovala financovať z vlastných zdrojov, resp. v súčinnosti so správcovskými spoločnosťami cez ich investičné plány na rok 2020. Žiaľ, až najbližší vývoj situácie v štáte ukáže reálne možnosti ich plnenia. Koniec februára sa niesol v duchu konania Parlamentných volieb 2020. Obec zabezpečila ich bezproblémový priebeh. Napriek tomu, že výsledky volieb do Národnej rady SR boli zverejnené na webovej stránke obce a na úradnej tabuli, pre vašu informovanosť budú tvoriť samostatnú rubriku obecného spravodajcu.

Aj keď sa život v spoločnosti značne spomalil a v niektorých jej odvetviach priam zastavil, v obci sa nemôžeme zatvoriť na obecnom úrade a už vôbec nie obrátiť chrbtom k vám, jej obyvateľom. Naopak, v týchto ťažkých chvíľach skúšky našej spolupatričnosti a súdržnosti sme tu pre vás, aby sme vám boli na blízku a v prípade potreby vám dokázali pomáhať. Na obci pracujeme na všetkom tom, čo nám zákon nezakazuje, resp. dovoľuje za dodržania prísnych protiepidemiologických a hygienických opatrení.

Plody našej minulej práce priebežne prichádzajú. Obdobie prvého štvrťroka 2020 nevynímajúc. Na prelome mesiacov február a marec 2020 boli obci Pečovská Nová Ves schválené a poskytnuté dve dotácie z Environmentálneho fondu na rok 2020 na realizáciu projektu „Rekonštrukcia prevádzkovej budovy sociálneho podniku na ul. Hlavnej 2 v Pečovskej Novej Vsi - II. etapa“, ktorý predstavuje dokončenie rekonštrukcie bývalej administratívnej budovy tehelne a poskytnutie dotácie z Environmentálneho fondu na rok 2020 a na realizáciu projektu „Dobudovanie kanalizácie a vodovodu v obci Pečovská Nová Ves, SO-01 Vodovod“ v lokalite ul. Záhradná.

Obidve podporené investičné akcie z dotácií Environmentálneho fondu na rok 2020 sú administratívne pripravené na realizáciu v najbližšom možnom termíne.

V marci 2020 Výbor pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Sabinov schválil našej obci regionálny príspevok na stavbu „Dopravné riešenie napojenia miestnych komunikácií na EuroVelo 11 v k. ú. Pečovská Nová Ves“. Projekt rieši doplnenie zvislých a vodorovných dopravných značiek na cyklochodníku EuroVelo 11 a miestnych komunikáciách naviazaných na cyklochodník a umiestnenie pevných dopravných zariadení - prekážok na zamedzenie nežiadúceho vjazdu motorových vozidiel na cyklochodník a prejazdu po ňom, nakoľko z nášho cyklochodníka si poniektorí vodiči motorových dopravných prostriedkov urobili cestu pre ich vozidlá a poľnohospodárske stroje. Konečné „áno“ finančnému krytiu a realizácii projektu musí ešte povedať Úrad podpredsedu vlády SR pre informatizáciu a regionálny rozvoj.

V posudzovanom období obec zabezpečila kolaudácie a vydanie rozhodnutí o užívaní viacerých stavieb - „Pečovská Nová Ves IBV 10 RD, ul. Jablonoňová, SO 01 - káblové NN rozvody, ul. Jablonoňová, PS 01 - Úprava transformačnej stanice TS6, SO 02 - verejné osvetlenie“, „Pečovská Nová Ves IBV 11 RD, ul. Záhradná,

SO 01 - káblové NN rozvody, SO 02 - verejné osvetlenie“ a „Výstavba denného stacionára ASEN v obci Pečovská Nová Ves“.Aktuálne obec zabezpečuje podklady a dokumentáciu pre zaradenie denného stacionára ASEN do siete sociálnych zariadení.

V súčasnosti obec realizuje povoľovacie konanie pre vydanie rozhodnutia na povolenie viacerých stavieb, konkrétne troch priechodov pre chodcov s ich nasvietením a opatrením dopravným značením a zariadením, konkrétne na ul. Hlavnej v časti vstupu do obce od Sabinova za križovatkou s ul. Za Majerom a prejazdom cez železničné priecestie okolo predajne TerMo, na ul. Na Dujave v časti pred križovatkou s ul. Kvetnou a na ul. Ľutínskej v časti za križovatkou s miestnou komunikáciou k mäsovýrobe, rozšírenia NN elektrických rozvodov na ul. Mlynskej a rekonštrukcie existujúceho NN elektrického vedenia a rozšírenie NN elektrického vedenia na ul. Kvetnej s plánovaným napojením dvoch bytových jednotiek a spol..

Vynútené prerušenie výučby na miestnej základnej škole obec využila na realizáciu projektu s názvom „ZŠ Pečovská Nová Ves - interiérové úpravy a vybavenie priestorov knižnice“, na ktorého realizáciu získala nenávratné finančné zdroje v investičnom objeme 87 092,95 Eur z Ministerstva pôdohospodárstva. Po úvodných búracích prácach na poschodí v základnej škole rastie nová knižnica s čítárňou. Predpokladaný termín ukončenia projektu je jún 2020. Obec sa na financovaní projektu spolupodieľa vlastnými financiami vo výške 5 % z celkových investičných nákladov. Detailnejšiu informáciu o tejto investičnej akcii vám poskytneme v samostatnom príspevku doplnenom fotografickými zábermi z priebehu jej realizácie.

Aj keď výkon všetkých opatrení na riešenie zamestnanosti u osôb dlhodobo evidovaných nezamestnaných zo strany ÚPSVaR je do odvolania pozastavený, zamestnanci obecného úradu vo vlastnej réžii v prvých jarných dňoch vysadili lipové aleje na ul. Kostolnej a na ul. Za Ľutinkou. V prvej etape to bolo spolu 33 kusov mladých stromčekov.

Prvý štvrťrok roka 2020 bol pestrý na viaceré plánované kultúrno-spoločenské podujatia, ktoré sme pre vás pripravili v spolupráci s miestnymi spoločenskými organizáciami a dobrovoľníkmi.

V sobotu 8. februára členky základnej organizácie Únie žien Slovenska v našej obci v spolupráci s obcou pripravili pre našich najmenších karneval. Táto akcia sa z roka na rok teší väčšiemu záujmu detí,

ale aj ich rodičov, v sprievode ktorých na karneval prichádzajú. Príjemnú zábavu spokojných a rozžiarených detí dotvárala vkusne vyzdobená kultúrno-spoločenská miestnosť a rytmická tanečná muzika. Každá maska si navyiac odniesla sladkú odmenu za účasť a umelecký prejav.

Poslednú fašiangovú sobotu sme tradične strávili v areáli pred obecným úradom. Počasie 22. februára sa nám na jeden deň umúdrilo a my sme si v spokojnosti mohli užívať fašiangovú slávnosť spojenú s obecnou zabíjačkou. Táto už takpovediac regionálna kultúrno-spoločenská akcia sa tešila širokému záujmu návštevníkov, ktorí nedokázali odolať chutnej grajcupe, hurkovine, zabíjačkovým špecialitám, ale aj šiškám z kuchyne aktívnych členiek Základnej organizácie Únie žien Slovenska v Pečovskej Novej Vsi. V rámci sprievodného kultúrneho programu sa popri miestnych folklóristoch na pódiu predstavila aj hosťujúca hudobná skupina Traky z Čane.

V nedeľu 8. marca sme pre všetky ženy žijúce v našej obci pripravili koncert mladej úspešnej speváčky Zuzany Bankovej, víťazky súťaže „Česko spíva 2018“ s jej hudobným sprievodom. Touto formou sme spoločne oslávili Medzinárodný deň žien a vzdali úctu a vďaka všetkým ženám z Pečovskej Novej Vsi. Odmenu pre organizátorov bola už tradične početná návšteva, úsmevy a spokojnosť prítomných jubilujúcich žien.

Záverom vás všetkých chceme vyzvať k zachovaniu pokoja, rozvážnosti, disciplíny, prísneho dodržiavaniu opatrení na elimináciu šírenia koronavírusu COVID-19, vzájomnej pomoci a porozumeniu. Ak Vám to situácia dovoľuje zdržiavajte sa doma, v minimálnej možnej miere vychádzajte zo svojich domovov, na komunikáciu s úradmi využívajte telefón, alebo e-mail. V tomto čase je najdôležitejšia ochrana života a zdravia, všetko ostatné je nateraz druhoradé.

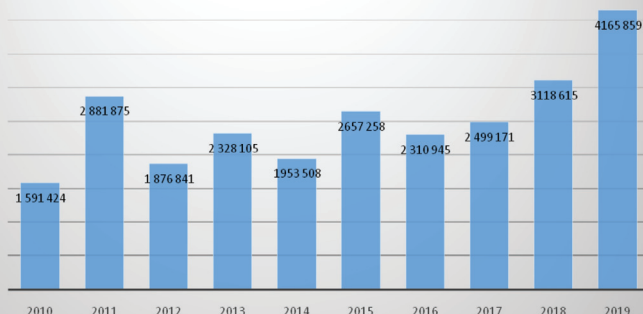
V prípade potreby pomoci zo strany obce nás kontaktujte prostredníctvom e-mailovej adresy: **obec@pecovska.sk** alebo na tel. čísle: **051/4583 121**, alebo na mobilnom čísle: **0915 971 002**.

Ďakujeme všetkým tým, ktorí nám v týchto ťažkých časoch skúšky pomáhajú, podporujú a dodávajú nám sily na jej úspešné zvládnutie. Prajem nám všetkým pevné zdravie.

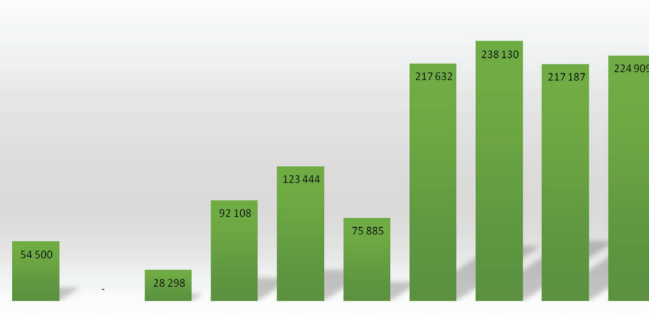
PhDr. Jaroslav Dujava
starosta obce

Výsledky hospodárenia obce Pečovská Nová Ves

Príjmy obce za roky 2010 - 2019

Výsledky hospodárenia obce za roky 2010 - 2019

Výsledky parlamentných volieb v našej obci

Oznámenie výsledkov hlasovania vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky konaných dňa 29. 2. 2020 v obci Pečovská Nová Ves (spolu za volebný okrsok č. 1 a volebný okrsok č. 2)

Počet voličov zapísaných v zozname voličov	1895
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	1224
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku podľa § 24*	1209
Počet voličov, ktorí zaslali návratnú obálku z cudziny	15
Počet platných odovzdaných hlasov spolu	1207
Percento účasti voličov na hlasovaní	64,59 %

Počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu, politické hnutie alebo koalíciu:

Slovenská ľudová strana Andreja Hlinku	č. 1	20
DOBRÁ VOĽBA	č. 2	31
Sloboda a Solidarita	č. 3	39
SME RODINA	č. 4	126
Slovenské Hnutie Obrody	č. 5	1
ZA ĽUDÍ	č. 6	60
MÁME TOHO DOSŤ !	č. 7	7
Hlas pravice	č. 8	-
Slovenská národná strana	č. 9	51
Demokratická strana	č. 10	1
OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OĽANO), NOVA, Kresťanská únia (KÚ), ZMENA ZDOLA	č. 11	268
Koalícia Progresívne Slovensko a SPOLU – občianska demokracia	č. 12	35
STAROSTOVIA A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI	č. 13	-
99 % - občiansky hlas	č. 14	-
Kresťanskodemokratické hnutie	č. 15	101
Slovenská liga	č. 16	-
VLASŤ	č. 17	56
MOST - HÍD	č. 18	-
SMER – sociálna demokracia	č. 19	283
SOLIDARITA – Hnutie pracujúcej chudoby	č. 20	3
HLAS ĽUDU	č. 21	-
Magyar Közösségi Összefogás – Maďarská komunitná spolupatričnosť	č. 22	-
Práca slovenského národa	č. 23	-
Kotlebovci – Ľudová strana Naše Slovensko	č. 24	121
Socialisti.sk	č. 25	4

*Zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Atraktivitu základnej školy zvýši nadčasová knižnica s čítárňou

Vynútenú prestávku v školskom vyučovaní žiakov obec využíva maximálne zmysluplne. Realizuje ďalší zo svojich početných projektov a po nedávnej rekonštrukcii telovýchovného traktu, komplexnej výmene vykurovacích telies a revitalizácii exteriéru miestnej základnej školy, sa tentokrát zamerala na jej modernizáciu, zvýšenie jej atraktivity a rast čitateľskej gramotnosti mladej generácie.

Stiesnené priestory školskej knižnice pripomínajúce skôr sklad učebníc s regálmi, ktoré pamätajú ešte jej otvorenie v roku 1973, iniciovali v roku 2017 v mysli starostu obce myšlienku jej modernizácie a vybudovanie priestrannej čítárne, vzájomne zladených jednotným interiérovým vybavením a doplnením o počítačovú techniku.

Netrvalo dlho a na svete bol reálny projekt s názvom „ZŠ Pečovská Nová Ves - interiérové úpravy a vybavenie priestorov knižnice“, ktorý naviac svojím obsahom zapadol do oprávnených aktivít aktuálne vyhlásenej výzvy Integrovaného regionálneho operačného programu IROP na podporu jeho spolufinancovania Európskym fondom regionálneho rozvoja a Štátnym rozpočtom SR.

Aj keď sa tento proces v našom článku javí rýchly a bezproblémový, v skutočnosti tomu tak nebolo. Po niekoľkých rokoch posudzovania projektu a prehodnocovania pôvodných rozhodnutí naša obec uspela so svojou žiadosťou o jeho podporu a rozhodnutím Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v zastúpení Prešovským samosprávnym krajom získala nenávratné finančné zdroje v investičnom objeme 87 092,95 Eur na jeho realizáciu. Samospráva sa bude na financovaní projektu spolupodieľať vlastnými zdrojmi vo výške 5 % z celkových investičných nákladov.

V marci 2020 obec cestou zhotoviteľa stavby - spoločnosti ATEX-OK, s.r.o., Prešov začala s realizáciou projektu. Úvodné búracie práce postupne vystriedali stavebné úpravy priestorov a na priečelí budúcej čítárne pribudla presklená stena ukončená v tvare pomyslenej otvorenej knihy. Novú podobu dostal strop s farebnými lúčmi podsvietenými bodovými svetlami. Vybudovaním mobilnej predeľovacej steny medzi knižnicou a čítárňou zabezpečíme možnosť dočasného uzatvorenia jednotlivých priestorov. Projekt v jeho dielčích kapitolách ráta s dodaním jednotného interiérového nábytku, policového

stenového systému, mobilných regálov na knihy, audio technikou s výsuvným premietacím plátnom, novým knižničným softvérom a nákupom početného knižničného fondu.

Práce na projekte pokračujú priebežne podľa plánu, s cieľom jeho ukončenia do konca júna 2020. Veríme, že realizovaná investičná aktivita obce si u vás získa svoju podporu a prispeje k naplneniu cieľov, s ktorými sme projekt pre našu mladú generáciu pripravovali.

Aj keď to v skutočnosti malo prísť postupne a hlavne naopak, predmetný projekt je bezprostredne naviazaný na viaceré dielčie projekty zo strany obce investované do oblasti školstva, nielen z rozpočtu obce, ale hlavne z regionálneho príspevku najmenej rozvinutého okresu Sabinov, ktoré riešia prioritne debarierizáciu objektu Základnej školy v Pečovskej Novej Vsi a zrealizované boli v roku 2017. Konkrétne išlo o rekonštrukciu vstupného traktu do budovy základnej školy s vybudovaním bezbariérového vstupu s novým zábradlím, dodanie a inštaláciu šikmej schodiskovej plošiny pre imobilných v budove základnej školy, zakúpenie sedacích vakov, atypického stola s prúdnícovým tvarom do čítárne, ako aj úhradu projektovej dokumentácie projektu, ktorý sa v tomto čase realizuje, vypracovanie projektového zámeru a úhradu nákladov spojených s verejným obstarávaním jednotlivých jeho častí.

Obecná fašiangová zabíjačka

Obdobie od Troch kráľov do Popolcovej stredy nazývame **fašiangy**. Počas týchto dní prevláda bujará zábava, svadby a zabíjačky, ktoré sú však už len akousi spomienkou na tradície našich predkov. Pracovníci Obecného úradu spolu s dobrovoľníkmi pripravili pre občanov v poslednú fašiangovú sobotu tradičnú ochutnávku zabíjačkových špecialít od jaterníc, zabíjačkového mäsa, kapusť, grajcupy, klobások o ktoré bol veľký záujem nielen domácich, ale aj návštevníkov z blízkeho okolia. Začiatok programu spestrila **spevácka skupina Jablonka**. O ďalšiu zábavu sa postarala **hudobná skupina TRAKY**, ktorá rozospievala mnohých prítomných. Neodmysliteľnou súčasťou bolo tradičné symbolické pochovávanie basy v podaní miestneho **FS Jablonečka**. Pochovávanie basy je ľudový zvyk parodizujúci pohreb, ktorým sa končia zvyky počas nastávajúceho pôstu, po ktorom prichádzajú najväčšie sviatky kresťanstva – sviatky Veľkej noci. V ponuke boli aj výborné šišky s džemom, ktoré už tradične pripravili ženy z miestnej organizácie Únie žien Slovenska.

MDŽ sme oslávili spoločne

Obec Pečovská Nová Ves nezabúda na krajšiu a nežnejšiu časť našej populácie a každoročne začiatkom marca pre ženy pripravuje slávnostnú akadémiu k Medzinárodnému dňu žien s cieľom vzdať im úctu a vďaku. Mnohé z nich sa aktívne zapájajú do kultúrno-spoločenského života v obci a robia ho pestrým, krajším a zmysluplnejším. Ženy ako dárkyne života sú súčasne ozdobou našich domovov, do ktorých prinášajú popri kráse a ušľachtilosti aj lásku a pokoj.

Aj tento rok **nedeľné odpoľudnie 8. marca** v našej obci patrilo všetkým ženám z Pečovskej Novej Vsi. Teší nás, že táto akcia si rokmi získala ich obľubu a záujem. Uznaním nášho snaženia bola skutočnosť, že v tak hojnom počte prijali naše pozvanie na koncert mladej úspešnej talentovanej speváčky **Zuzany Bankovej**, víťazky súťaže „Česko spíva 2018“ s jej hudobným sprievodom, ktorý sme pre nich tento rok zorganizovali.

V príjemnej sviatočnej atmosfére si mohli v jej podaní vypočuť piesne rôzneho hudobného žánru, od tých v ľudovom tóne cez nestarnúce slovenské aj zahraničné evergreeny až po najnovšie hity pop music. Popri slovách uznania a vďaky z úst starostu obce adresovaných jubilujúcim ženám spoločenské podujatie spríjemnila prednesom humorne ladenéj prózy pani učiteľka **Mgr. Jana Petreková**. Sprievodným slovom koncert moderoval zástupca starostu obce **Ing. Radoslav Lipjanec**.

Rozžiarené tváre prítomných žien, úsmev v ich očiach a zjavný pokoj a pohoda vyžarujúce z ich správania boli najväčšou odmenou pre organizátorov tejto príjemnej akcie. Už teraz sa spolu s vami tešíme na jej ďalší ročník.

Z činnosti ZO ÚŽS v Pečovskej Novej Vsi za I. štvrťrok 2020

Základná organizácia Únie žien Slovenska v Pečovskej Novej Vsi žije aktívnym životom. Napriek tomu, že naše členky už majú nejaký ten rôčik za sebou, elánu majú na rozdávanie. Svedčí o tom aj naša činnosť, ktorá bola v roku 2019 mimoriadne bohatá. Hodnotili sme ju na výročnej členskej schôdzi dňa 25. januára 2020, na ktorej sa zúčastnil aj starosta obce **PhDr. Jaroslav Dujava**. Dôkazom toho, že naozaj žijeme a pracujeme pre rozvoj a dobro obce je aj to, že nechýbame na žiadnej väčšej obecnej akcii (aj keď našu prácu mnohokrát nie je vidieť) ako sú Fašiangu - šišky, prvomájový Beh zdravia, Pečovskono-voveský jarmok - Babina kuchňa, Jablučkové slávnosti, Vianočné trhy a mnohé iné... Uskutočnili sme množstvo kultúrnych aj turistických akcií. Spomeniem len niektoré z našich aktivít: detský karneval, tvorivé dielne, poznávame našu históriu - návštevy slovenských hradov, prírodu - zimná aj letná turistika (Poľsko, Vysoké a Nízke Tatry, blízke okolie); literárne akcie - Vansovej Lomnička, Ženy sa čítajú; návštevy rôznych výstav a benefičných koncertov, zapojili sme sa aj do celoštátnej akcie ÚŽS Iniciatíva Creativa. A v tomto trende chceme pokračovať aj naďalej.

Už po jedenásty krát zorganizovala ZO ÚŽS v spolupráci s obecným úradom karneval pre deti. Ako zvyčajne sa konal v sobotu 8. februára 2020 v kultúrnej sále Obecného úradu v Pečovskej Novej Vsi. Do tanca aj do spevu povzbudzovala deti dobrá hudba. Po úvodnej promenáde masiek sa zábava rozprúdila naplno, nasledoval tanec na detské aj ľudové pesničky, rôzne ukazovačky, „vláčik“, Zlatá brána a iné - masky sa mohli do vôle vytancovať a vyšantiť.

V prestávkach medzi jednotlivými tanečnými blokmi deti ukázali svoju šikovnosť v nenáročných súťažiach rozdelených podľa vekových kategórií. Keďže deti sa pri zábave unavili, všetky rady prijali naše pozvanie na občerstvenie, ktoré sme pre nich nachystali - pochutnali si na šiškách, koláčikoch, chlebíčkoch a dobre im padol aj teplý čaj. Na záver boli všetky masky odmenené Sabináčikom od sponzora fy Milk-Agro Sabinov a balíčkom sladkostí, ktoré sponzoroval obecný úrad. Veríme, že sa na karnevale stretneme aj o rok.

Únia žien Slovenska dlhé roky organizuje celoslovenskú súťaž v umeleckom prednese poézie a prózy žien a dievčat **Vansovej Lomnička**. Keďže súťaž začína na úrovni základných organizácií ÚŽS, rozhodli sme sa uskutočniť tento rok základné kolo tejto súťaže aj v našej organizácii. Toto sa konalo **12. februára 2020** v spolupráci s obecným úradom a Klubom dôchodcov. Súťaž mala zastúpenie v dvoch vekových kategóriách: próza ženy nad 40 rokov - **Mgr. Jana Petreková** a próza ženy nad 60 rokov - **Mária Matisovská, Mgr. Viera Matisovská, Blanka Baňasová st.** Výkony súťažiacich hodnotila porota v zložení **Helena Pitoňáková** - predsedníčka, **Mgr. Milena Kaprálová** a **Mgr. Oľga Dujavová**. V publiku boli členky našej organizácie a členky klubu dôchodcov, ktoré prišli povzbudiť súťažiacie ženy.

Milým osviežením boli prednesy našich recitátorských nádejí z našej základnej školy - **Tamara Girašková, Kristína Prevužňáková** a **Aneta Straková**.

Porota zhodnotila prednes účastníčok, posúdila výber ukážok, poukázala na čo sa v budúcnosti zamerať a čoho sa vyvarovať a rozhodla, že našu organizáciu na Okresnom kole Vansovej Lomničky v Sabinove bude reprezentovať **Mgr. Jana Petreková**. Predsedníčka poroty zablahoželala všetkým k ich odvahe vystúpiť a spolu s predsedníčkou ZO ÚŽS p. **Máriou Čekanovou** odovzdala prednášajúcim malé darčeky ako poďakovanie za účasť. Na okresnom kole Vansovej Lomničky, ktoré sa konalo 22. februára 2020 v Sabinove nás okrem Mgr. Jany Petrekovej zastupovala v najmladšej vekovej kategórii aj **Tímea Vysocká**. Obidve postúpili na krajské kolo, ktoré sa zatiaľ nekonalo. Tešíme sa z ich úspechov a srdečne blahoželáme.

ZTS Sabinov, a.s. - riešenia pre svet v pohybe

Úvod

Na trase Sabinov – Lipany, pred vstupom do obce Pečovská Nová Ves, sa na pravej strane rozprestiera areál spoločnosti ZTS Sabinov, a. s. Výšková modrá silueta, jej dominantnej administratívnej budovy, v noci osvetlená, je neprehliadnuteľná. Napriek tomu, že je pre mnohých táto panoráma úplne samozrejímavá, radi by sme Vám priblížili, aké je súčasné fungovanie tejto spoločnosti. Preto nám dovoľte malý pohľad za jej múry...

História

Základy strojárstva v akciovej spoločnosti ZTS SABINOV boli položené v roku 1957. Do roku 1957 pôsobil v Sabinove Okresný priemyselný kombinát, ktorý združoval rôznu remeselnú výrobu drobných prevádzok, ktoré vznikli z bývalých súkromných dielní. V záujme vylepšenia úrovne jednotlivých činností dochádzalo k vytváraní krajských podnikov miestneho hospodárstva. Tak došlo k včleneniu zámočníckej a autoopravárenskej činnosti do Kovospracujúceho podniku KNV Prešov a k vytvoreniu prevádzky v Sabinove.

Začiatky boli ťažké. Výrobný program tvorila výroba rôznych druhov brán, oplotení a generálne opravy nákladných automobilov. Postupne sa výrobný program začal meniť prechodom na sériovú výrobu. Tu je potrebné spomenúť najmä obracač sena VERTEX, rôzne druhy miešačiek na betón, čerpadlá FEKA a prvý exportný výrobok motorový vozík MV 250. S postupným nárastom tejto výroby strácala prevádzka charakter miestneho priemyslu a svojou výrobnou náplňou, organizáciou práce sa začala približovať strojárskemu závodu.

A tak v záujme riešenia mužskej zamestnanosti v severnej časti okresu Prešov dňom 1.1.1966 dochádza k pričleneniu do národného podniku AgrostroyProstějov. Tu sa začína nová história tejto fabriky. Začalo sa s výrobou poľnohospodárskej techniky ako kultivátory, rôzne druhy zemných fréz a podobne. Bolo to však krátke obdobie a k 1.1.1969 dochádza k ďalšej delimitácii, keď závod prešiel do pôsobnosti n.p. VSS Košice. Výroba poľnohospodárskej techniky končí a pričádzajú nové výrobky. Išlo najmä o zavedenie výroby cisternových prívosov, podvozkov CN 22 a sčasti menších typov prevodových skriň. V priebehu roku 1974 nosným výrobným programom sa stáva výroba prevodových skriň a v menšej miere výroba ohýbačiek na plech. Obdobná skladba výrobného sortimentu s menšími obmenami pretrváva dodnes.

Rok 1977 bol pre osadenstvo závodu významný tým, že v tomto roku došlo k položeniu základného kameňa dostavby nového závodu.

V roku 1983 táto dostavba bola ukončená, čím došlo k výraznému zlepšeniu pracovných podmienok zamestnancov.

Ďalšie obdobie histórie fabriky je obdobie delimitácii:

1.5.1990 sa závod vyčlenil z podniku ZTS Košice a bol vytvorený kombinátny podnik ZTS Sabinov, kombinát ZTS Martin.

1.7.1990 došlo k rozčleneniu kombinátu ZTS Martin a k vytvoreniu štátneho podniku ZTS Sabinov.

1.5.1992 bola zakladateľom FNM SR Bratislava založená organizácia ZTS Sabinov, akciová spoločnosť, ktorá prevzala

výrobný program po štátnom podniku.

1.5.2000 ekonomický prenájom zlievarne Hronec - prevádzka ZTS Sabinov, a.s.

1.10.2001 vzniká spoločnosť ZLH, a.s. , prevádzka Hronec, fungujúca ako samostatná spoločnosť.

Súčasnosť

Základným výrobným artiklom sú prevodovky. Podľa druhu ozubení vyrábame prevodovky kužeľové, čelné, kužeľo-čelné, závitovkové a planétové. Podľa druhu aplikácie ide o prevodovky pre drviče a iné zariadenia určené na recykláciu, prevodovky pre pohon bubna autodomiešavača, pre dopravníky, pre chladiace veže, pre eskalátory, rozvodovky do mobilných stavebných strojov, prevodovky pre vagóny v železničnej doprave, pre poľnohospodársku techniku a iné prevodovky, vyvinuté a vyrábané na základe špecifikácie zákazníkov.

Okrem rozsiahleho portfólia tuzemských zákazníkov, tvoria významnú časť aj zahraničné exportné teritória, kde dnes najviac vyrábame pre trhy v Rakúsku, Poľsku, Česku, Turecku, Nemecku, ale aj pre zákazníkov z USA, Číny, či Ruska.

Rozvoj spoločnosti je zabezpečovaný vlastným vývojom výrobkov, podľa potrieb zákazníkov. Poskytujeme aj služby v oblasti inžinierskeho poradenstva. ZTS Sabinov, a. s. patrí do ekonomickej skupiny OptifinInvest, Bratislava, ktorej členmi sú významné spoločnosti ako Tatravagónka Poprad, Treva Prakovce, ZLH Plus, Hronec, WEP Trading, Sabinov, či PL – PROFY, Orlov. Zázemie tejto silnej ekonomickej skupiny vytvára priestor pre stabilitu, rozvoj a odvážne plány do budúcnosti.

Stratégia spoločnosti je postavená na týchto hlavných cieľoch:

- vývoj nových a inovácia súčasných výrobkov,
- rozširovanie výrobného programu,
- neustále zlepšovanie procesov, zvyšovanie kvality a produktivity (udržanie ISO:9001 a 14001, pravidelné environmentálne a ekonomické audity,...),
- zapojenie sa do národných dotačných projektov, ako aj projektov EÚ,
- nákup nových technológií (inovácia strojového parku, zriadenie zväzacieho centra, ...),
- zvyšovanie počtu kvalifikovaných zamestnancov a nárast produktivity práce (projekt duálneho vzdelávania, účasť na

workshopoch, spolupráca na všetkých úrovniach školstva, spolupráca s ÚPSVaR,...),

- vstup na nové obchodné teritória (nové prototypy výrobkov, prezentácia na výstavách,...).

Personálne obsadenie

V nedávnom období došlo v a.s. k zmenám, čo sa týka personálneho obsadenia vrcholového manažmentu. Od 9. 12. 2019 je na pozícii výkonného riaditeľa Ing. Michal Petříček, ktorý je zároveň podpredsedom predstavenstva a.s. Dňa 20. 12. 2019 sa generálnym riaditeľom a predsedom predstavenstva ZTS Sabinov, a.s. stal **Ing. Alexej Beljajev, ml.**, ktorý prevzal žezlo po svojom otcovi, **Ing. Alexejovi Beljajevovi st.**, ktorý v spoločnosti pôsobil ako generálny riaditeľ od roku 1996.

Obdobie, keď mala firma 1500 zamestnancov je minulosťou. V zmysle automatizácie a robotizácie výroby je ich, tak ako všade v globalizovanej spoločnosti, podstatne menej. Napriek tomu, však firma stále patrí medzi kľúčových zamestnávateľov v sabinovskom okrese. Dnes pracuje vo firme 160 zamestnancov. So spoločnosťou spolupracujú aj niekoľkí živnostníci a dohodári. Firma tiež využíva spoluprácu s externými spoločnosťami cez plánovanú, či operatívnu kooperáciu.

Viac ako 60 rokov skúseností v strojárskom priemysle nás presvedča o tom, že naši kvalifikovaní a lojálni zamestnanci sú základným pilierom nášho úspechu. V celej histórii spoločnosti ZTS Sabinov a.s. sme zamestnávali viac ako 4000 zamestnancov. Stabilita, dobré pracovné podmienky a motivácia našich zamestnancov vždy boli a sú našou prioritou v oblasti zamestnávania. Spoločnosť sa v priebehu svojej histórie stala stabilnou zamestnávateľskou značkou. Keďže sme výrobnou-obchodnou spoločnosťou s vlastným vývojom, náš personál tvoria skúsení odborníci z mnohých profesijných oblastí od strojárskych špecialistov všetkých úrovní, elektrotechnikov a špecialistov na údržbu, cez špičkových obchodníkov, nákupcov, ekonómov, až po manažérov najvyšších úrovní riadenia spoločnosti. Spoločnosť tak priebežne ponúka mož-

nosti zamestnania v širokom spektre pracovných pozícií výrobnéj spoločnosti. Vzhľadom na strojársky charakter výroby, najväčšie uplatnenie v našej spoločnosti nachádzajú uchádzači, so strojárskym, prípadne iným technickým vzdelaním.

Duálne vzdelávanie

Naším dlhodobým cieľom je prispieť aj k plneniu celospoločenských cieľov. V roku 2018 sme preto vstúpili do systému duálneho vzdelávania s cieľom poskytnúť pomoc pri zvyšovaní záujmu žiakov o štúdium strojárskych odborov. V spolupráci so Spojenou školou Sabinov, Spojenou školou Ľ. Podjavorinskej v PO, so SPŠ strojnickou v PO a ďalšími poskytujeme prostredníctvom našich výrobných kapacít a najmä skúsených odborníkov, priestor pre výchovu učňov a strojárskych špecialistov pre rôzne úrovne zabezpečovania výrobných procesov. Žiakom, ktorí prejavia záujem o štúdium v systéme duálneho vzdelávania, ponúkame učebnú zmluvu, ktorá zabezpečí, že ako študenti absolvujú praktické vyučovanie v priestoroch našej spoločnosti za obojstranne výhodných podmienok. Veríme, že sa nám týmto spôsobom podarí vrátiť rešpekt strojárskemu povolaniu a zabezpečíme pre našu spoločnosť dostatok kvalifikovaných špecialistov, ktorí budú pokračovať v strojárskej tradícii v našom regióne.

Voľné pracovné miesta

Aj napriek nepriaznivej spoločenskej situácii, v súvislosti s pandemiou koronavírusu, v súčasnosti hľadáme perspektívnych ľudí, ktorí sa chcú stať členmi nášho kolektívu. Momentálne potrebujeme obsadiť nasledovné pracovné pozície: operátori CNC strojov (sústružník, frézar, brúsič), nástrojár, elektroúdržbár strojov a zariadení a montážnik. Viac informácií nájdete na stránke **www.ztssabinov.sk**.

Buďte zdraví!

Ing. Alexej Beljajev, ml., generálny riaditeľ

Ing. Michal Petříček, výkonný riaditeľ

Spracovala: **Mgr. Miroslava Želinská**

PRACUJ DOMA!

Hľadáme nových kolegov:

- **operátorov CNC strojov (sústruhy, frézy, brúsky)**
- **klasických sústružníkov, frézarov, brúsičov**
- **nástrojárov**
- **montážnikov**
- **elektroúdržbárov**
- **strojných mechanikov**

Príd' osobne,

alebo získaj info na

0918 734 652, 051/4561 221

person@ztssabinov.sk

Tvorme menej odpadu a bud'm- 19ovední!

Teraz je to dôležitejšie ako kedykoľvek predtým

Koronavírus zasiahol nielen Slovensko, ale paralyzoval väčšinu Európy a týka sa celého sveta. Tento problém sa dotkol všetkých oblastí nášho života a prináša mnohé obmedzenia. Nevynímajúc ani nakladanie s odpadmi.

Viac ako hocikeď predtým je teraz dôležitá zodpovednosť. Týka sa nás všetkých. Či už v súkromnom živote, keď sa naozaj musíme správať zodpovedne a chrániť svoje zdravie, ale aj v ostatných oblastiach každodenného života, ktorý sa momentálne zúžil najmä na naše domácnosti.

Bud'me ohľaduplní

V dôsledku situácie spôsobenej koronavírusom musíme oceniť i prácu tých, ktorí zabezpečujú, aby základné služby ďalej fungovali. Nemáme na myslí len zdravotnícky personál a dodávateľov potravín, ale aj tých, ktorí majú na starosti odvoz a ďalšie spracovanie odpadu. Práve teraz je treba byť k pracovníkom zberových spoločností ešte viac ohľaduplní a trpezliví, keďže robia naozaj významnú činnosť a ani oni nie sú imúnni voči nákaze. Prosím, neukladajte odpad vedľa kontajnerov, nevystavíte ich tak ďalšej manipulácii s odpadom, a tým znížite riziko ich prípadnej nákazy.

Čím menej, tým lepšie

Väčšina ľudí si chvíle, počas ktorých ostali uväznení vo vlastných domácnostiach, kráti upratovaním. Skúste však toto jarné upratovanie odložiť na neskôr, aby sa zbytočne v tejto situácii nepreplňovali kontajnery. Snažte sa tvoriť čo najmenej odpadu. Nakupujte len naozaj nevyhnutné veci, aby ste čo najviac predchádzali vzniku odpadu a ešte viac dbajte na to, aby ste triedili správne a do triedeného zberu vyhadzujete poriadne stlačené plastové fľaše, krabice, plechovky či nápojové kartóny. A ak máte doma odpad, ktorý patrí na zberný dvor, a nijako vás neohrozuje, vydržte to a odložte návštevu zberného dvora na neskôr.

Rúško nepatrí do triedeného zberu

Mnohých ľudí zaujíma to, že ako vlastne naložiť s použitým rúškom či respirátorom. Zákon o odpadoch so situáciou, akou je takáto pandémia, nepočíta. Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia SR, ktorý v tejto veci oslovil aj Úrad verejného zdravotníctva SR, treba s jednorazovými rúškami nakladať tak, ako s potenciálne infikovanými. Teda najlepšou možnosťou je ich po zložení vložiť do plastového vrečka, umyť si ruky, odhodiť vrečko do zmesového odpadu a opätovne si poriadne umyť ruky a postupovať podľa hygienických pravidiel. V žiadnom prípade tieto rúška nepatria do triedeného zberu! Ak máte rúško šité, tak ho nezabudnite po každom použití oprat' a vyžehliť, aby ste zlikvidovali potenciálnych nosičov nákazy.

Ako sa nateraz zdá, tým, že Slovensko zareagovalo veľmi rýchlo „kúpilo si čas“, ktoré iné, doteraz veľmi zasiahnuté krajiny nemali. Hoci je situácia vážna, našťastie, zatiaľ nie je kritická. Veríme, že počet nakazených novým vírusom nebude prudko narastať.

Preto vás prosíme, aby ste čo najviac dbali o svoje zdravie a zdravie svojich najbližších.

Prevencia pred COVID-19 v rómskej komunite

Obec Pečovská Nová Ves realizuje preventívne opatrenia v miestnej marginalizovanej komunite z dôvodu vyhláseného núdzového stavu v SR spojeného so šírením vírusového ochorenia COVID - 19. Významnú úlohu zohrávajú pracovníci terénnej sociálnej práce a komunitní pracovníci. Obec prostredníctvom týchto pracovníkov poskytuje aktuálne informácie a nariadenia, zabezpečuje osvetu v marginalizovanej komunite, upozorňuje na zvýšenú hygienu rúk, na zdržiavanie sa vo svojich domácnostiach, na obmedzenie pohybu po obci. Obec dbá na zabezpečenie pitnej vody v komunite, zabezpečuje ochranné prostriedky pre obyvateľov MRK v podobe rúšok, ktoré boli vydané všetkým občanom komunity, pričom boli poučení o udržiavaní rúška a pravidelnom praní. Klientov upozorňujú na povinné nosenie rúška aj mimo svojho obydľia a to: pri cestovaní, pri návšteve zdravotníckeho zariadenia, pri zabezpečovaní základných potravín, hygienických prostriedkov a liekov. Pracovníci terénnej sociálnej práce a komunitného centra kontrolujú používanie rúška aj pri preberaní sociálnych dávok na pošte a pri spoločných nákupoch v obchode. Monitorujú pohyb cudzích obyvateľov v komunite a klientov, ktorí sa vrátili z ČR a majú povinnosť dodržiavať karanténu. Keďže pracovníci KC sú vystavení veľkému riziku pri práci s ohrozenou komunitou, majú zabezpečené ochranné prostriedky, dezinfekčné prostriedky a v teréne pracujú za prísnych hygienických opatrení. Aj keď mali klienti zabezpečené rúška zo strany obce, napriek tomu naďalej v komunitnom centre šíjeme ďalšie rúška rôznych veľkostí pre klientov, ktorí už rúška z rôznych dôvodov nemajú.

V súčasnej mimoriadnej situácii musíme držať spolu a dodržiavať nariadenia, aby sme ochránili nás, naše rodiny a všetkých okolo nás.

Spracovala: Mgr. Marcela Vandžurová

Triedením skla šetríme prírodné zdroje

Recyklovať sa dá donekonečna

So SKLOM ako materiálom sa každý z nás stretáva takmer na dennej báze. Pre svoje charakteristické vlastnosti hrá SKLO dôležitú úlohu v každodennom živote človeka. Stretávame sa s ním nielen vo forme fliaš, pohárov, ale aj rôznych umeleckých predmetov alebo okien a dverí. Navyše, je to materiál, ktorý môžeme vďaka jeho vlastnostiam recyklovať takmer donekonečna.

SKLO patrí do zeleného kontajnera, ako napríklad nevratné sklenené fľaše, sklenené poháre a nádoby, sklenené črepy, fľaštičky od kozmetiky bez kovových a plastových uzáverov, tabuľové sklo z okien a dverí a pod.

Do kontajnera na SKLO nepatrí porcelán, keramika, autosklo, zrkadlá či počítačové obrazovky.

Ako to je s recykláciou?

Pri výrobe číreho skla sa do pece nikdy nesmie dostať sklo farebné, aby nedošlo k zafarbeniu. Navyše sa tam nesmie dostať žiadna iná nečistota, kov, keramika, porcelán atď. Sklenené odpady zo zelených kontajnerov sa najprv triedia a sú z nich odstránené najväčšie kusy nečistôt. Potom črepy putujú na špeciálnu automatickú linku, ktorá zaistí čistotu vytriedeného skla. Farebné alebo číre sklo sa odváža na spracovanie do sklární.

Tam sa z upravených črepov vyrábajú nové sklenené obaly, ktoré majú rovnaké fyzikálne, chemické aj hygienické vlastnosti, ako keby boli vyrobené z prírodných materiálov.

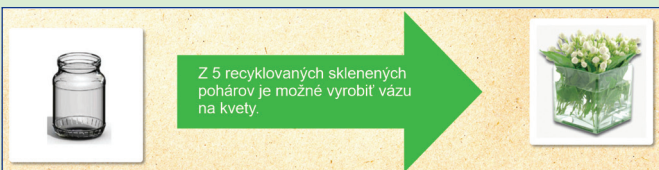
Šetríme prírodné zdroje! SKLO je skvelým materiálom, ktorý je možné recyklovať donekonečna. A vďaka jeho recyklácii sa šetrí množstvo energie, a tým aj primárne suroviny (napr. povrchovo ťažené sklárske piesky).

Horšie to je však s časom jeho rozkladu. Trvá až 4000 a viac rokov, kým sa sklo v prírode rozloží. Aj preto by sme vratné fľaše mali vždy vrátiť do obchodu a zvyšné vhodiť do zeleného kontajnera, odkiaľ poputujú na recykláciu.

Prečo je užitočné triediť sklo?

Správnym vytriedením skla a jeho následnou recykláciou opätovne získame materiál, z ktorého je bez akejkoľvek straty na kvalite možné vytvoriť znovu fľaše či iné produkty.

Je dôležité nezabúdať, že zálohované fľaše nepatria do triedeného zberu, ale odovzdajte ho priamo v predajni. O všetko ostatné sa postará OZV ENVI - PAK.

Zabezpečenie ochrany lesov pred požiarimi a opatrenia pred vypaľovaním trávy a suchých porastov v roku 2020

Požiare v jarnom období každoročne spôsobujú nie len materiálne škody ale aj nezanedbateľné ekologické škody, pričom obnova požiarom zničených lesných porastov predstavuje dlhodobý proces.

Je to obdobie charakteristické zvýšenou pracovnou aktivitou pri odstraňovaní starých zvyškov suchej trávy, lístia, porastov a rôznych odpadkov. Tieto práce si niektorí nezodpovední občania uľahčujú tým, že vypaľujú suchú trávu, kladú ohne v lesoch, lesných porastov a ich blízkosti. Nebezpečenstvo vzniku požiaru vytvára aj odhodená neuhášená cigareta a hlavne hra detí so zápalkami, ktoré sú častou príčinou vzniku požiarov. Nech je pre nás všetkých varovaním, že mesiace marec a apríl dlhodobo patria medzi mesiace, keď horí najčastejšie.

Z výsledkov požiarovosti Slovenskej republiky, bolo podľa priestoru vzniku požiaru v roku 2019 evidovaných 210 lesných požiarov s priamou škodou 1 123 055,- €, pri ktorých sa zranili dve osoby. V ostatnom prírodnom prostredí bolo zaznamenaných 3 472 požiarov s priamou škodou 2 829 990,- €, pri ktorých zomreli tri osoby a 14 osôb bolo zranených.

Podľa rozboru požiarovosti za rok 2019 v okrese Prešov, príslušníci Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Prešove zasahovali pri 69 požiaroch v ostatnom prírodnom prostredí, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím v minulom roku o 8 požiarov viac. V 48 prípadoch príčinou vzniku požiarov bolo vypaľovanie trávy a suchých porastov, čo je o 16 prípadov viac ako v predchádzajúcom roku. Priame škody boli vyčíslené na 2 890,- €. V lesnom hospodárstve v okrese Prešov boli zaznamenané štyri lesné požiare v katastrálnych obciach Chminianske Jakubovany a Drienovská Nová Ves. Priame škody boli vyčíslené na 12 550,- €.

V lesnom hospodárstve v okrese Sabinov boli zaznamenané tri lesné požiare v katastrálnom území mesta Lipany a obcí Ľutina a Olejníkov. Priame škody boli vyčíslené na 200,- € a uchránené hodnoty na 2300,- €. Hasiči z hasičských staníc Sabinov a Lipany, Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Prešove zasahovali pri 70 požiaroch v ostatnom prírodnom prostredí, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím v minulom roku o 23 požiarov viac. V 53 prípadoch príčinou vzniku požiarov bolo vypaľovanie trávy a suchých porastov, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 21 požiarov viac. Priame škody boli vyčíslené na 1 105,- €.

Každoročne sa opakujúcim javom je vypaľovanie porastov bylín, kríkov, stromov a zakladanie ohňa v priestoroch alebo miestach kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove sa obracia s výzvou k aktívnej spolupráci na všetkých občanov, rešpektovať zákon o ochrane pred požiarimi, nevypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov, nefajčiť v lesoch a nezakladať oheň v priestoroch, alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu. Spoločným úsilím pri predchádzaní vzniku požiarov v prírodnom prostredí, pri dodržiavaní všetkých zásad protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru chceme chrániť nielen lesy, ale aj Vaše životy, zdravie a majetok.

Spracoval: **npor. Ľubomír Kijovský** – samostatný inšpektor oddelenia požiarnej prevencie OR HaZZ v Prešove

FAŠIANGOVÝ TURNAJ PRÍPRAVIEK U9

Posledná fašiangová nedeľa 23. 2. 2020 patrila najmladšej futbalovej kategórii prípravkám U9. Náš futbalový klub usporiadal turnaj, na ktorý prijali pozvanie kluby **TJ Sokol Brezovica**, **ŠaZZ Trnko**, **MFC Kapušany** a **FK Široké**. Okrem najmladších futbalistov k nám zavítala aj veľmi početná skupina fanúšikov z každého zúčastneného družstva. Vzhľadom na priestorové možnosti telocvične ZŠ sme mali obavy, ale diváci sa správali veľmi disciplinovane a v telocvični sa striedali spolu s chlapcami, ktorí práve hrali. Divácka kulisa a povzbudzovanie vyburcovalo chlapcov k výborným výkonom, nasadeniu a bojovnosti. Aby neboli chlapci sklamaní a smutní, diplom a pohár dostalo každé družstvo a každý účastník aj pamätnú medailu, ako povzbudenie do ďalšieho tréningu. Našou radosťou bolo, že chlapci si zahrali s chuťou a radosťou, bez zranenia, ale veľmi potešili aj slová chvály od fanúšikov všetkých mužstiev na dobrú organizáciu turnaja. Z víťazstva v turnaji sa tešili chlapci z Trnkova, na druhom mieste skončili chlapci zo Širokého, naše domáce nádeje obsadili tretiu priečku, za nimi skončilo družstvo z Brezovice a na piatom mieste chlapci z Kapušian. Za organizáciu turnaja patrí veľké poďakovanie trénerom žiackych družstiev Milošovi Albertovi, Jánovi Vrábeľovi, Radovanovi Albertovi, ich manželkám, rodičom detí, za skvelé domáce napečené pochutiny pani Albertovej, pani Poráčovej a Únii žien, za veľkú ústretovosť a poskytnuté priestory Základnej školy a hlavne obecnému úradu, bez ktorého financovania a pomoci by naša mládež nemohla športovať a rozvíjať svoje nadanie.

Ing. Štefan Tall, predseda
TJ Slovan Pečovská Nová Ves

Zelene nikdy nie je dosť

Napriek krízovému režimu, v ktorom naša obec momentálne funguje, nestagnujeme. Naopak, popri plnení mnohých povinností, pokračujeme v nastolenom trende a snažíme sa do obce vniesť viac zelene.

Prvé jarné dni zamestnanci obce využili na výsadbu líp na Kostolnej ulici. Mladé stromčeky skrášľujú vašu cestu na železničnú stanicu, či využívaný cyklochodník.

Aleja 25 mladých líp pribudla aj na ulici Za Ľutinkou, kde lemuje protipovodňový val potoka Ľutinka od cesty I/68 po nové detské ihrisko. Táto environmentálna investícia v našej obci v tomto roku nie je jedinou a postupne vám budeme predstavovať ďalšie.

K dejinám židov v Pečovskej Novej Vsi

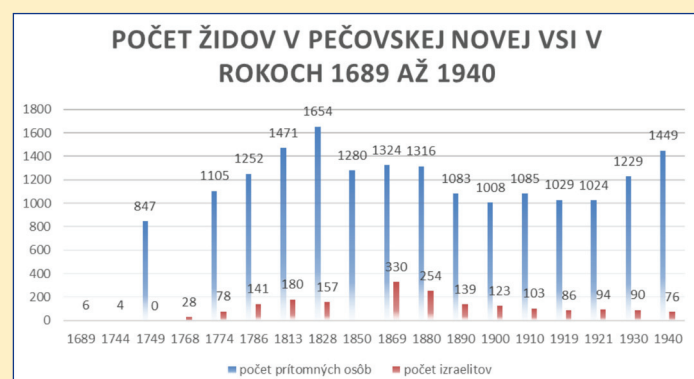
Príchod židov do obce

Len málo dnes vieme o židovskej komunite v Pečovskej Novej Vsi a to aj napriek tomu, že jej dejiny v obci siahajú až do 17. storočia. V tejto kapitole sa pokúsime zosumarizovať dostupné informácie z knižných prameňov a z internetu. Naším prínosom bude štúdium listín rodiny Péchy uložených v MOL Budapešti a samotné zhromaždenie dostupných informácií o židovskej komunite v obci.

Prvé zmienky o židoch v Pečovskej Novej Vsi máme z roku 1689, kedy sa spomínajú dve rodiny poľských prisťahovalcov¹⁾. V roku 1744 sa spomína rodina Mojžiša Salomonoviča, ktorá mala v prenájme pálenicu a predávala lieh. Ďalšie informácie máme v archíve rodiny Péchy a to v slovenskom jazyku, ktorý využívali Pechyovci na úradnú komunikáciu s poľskými židmi. Od Alexandra Péchy si berie v roku 1762 pôžičku žid Samuel²⁾. Tieto písomnosti potvrdzujú všeobecne známy fakt, že k nám prichádzali skôr chudobní prisťahovalci a to prevažne z Halíča. Halíč získali v priebehu 18. storočia Habsburgovci a začalo sa hromadné prisťahovalectvo židov z Poľska na východné Slovensko, teda aj do našej obce. Péchyovci ich určite vítali, pretože boli schopní splácať ich pôžičky, viesť krčmy a liehovary. Okrem obchodovania sa venovali aj remeslám. Zaujímavá je zmluva rodiny Péchy so židom Simonom Herslom z roku 1787, kde mu rodina prenajíma právo na mäsiarstvo - bitúnok.

Simeon Hersel po uplynutí trojročnej zmluvy už „contract“ neobnovil. V roku 1791 rodina Péchy dala do prenájmu mäsiarstvo Jurajovi Maleterovi³⁾. Pravdepodobne ho mal v prenájme až do roku 1798⁴⁾, kedy sa opäť riešil prenájom. Novšie zmluvy sa v archíve nenašli.

Počet židov v obci postupne narastal a to hlavne z dôvodu jej blízkosti k mestu Sabinov. Do Sabinova mohli prichádzať na trhy až od 80 rokov 18. storočia, ale nemohli tam bývať a podnikáť. V roku 1768 bolo v obci evidovaných 7 živateľov rodín, ktorí zaplatili 40 florénov tolerančnej dane a 38 florénov stoličných poplatkov. Okrem nich tu bývali aj ďalší židia, ktorí dane neplaťtili⁵⁾. V roku 1786 počet židov narastá a v obci ich býva približne 140. Je zrejme, že sa jednalo hlavne o prisťahovalcov.

Počet židovského obyvateľstva v obci v rokoch 1689-1940. Údaje pred rokom 1869 sú nepresné, kde počet prítomných osôb je približný. Rok 1850 chýba.

Rozmach komunity v obci

Do prvej polovice 19. storočia už je židovská komunita finančne silná a začínajú vykupovať majetky od Péchyovcov. V roku 1835 Jakub Klein odkúpil les na Dvoriskách od Štefana Pé-

chy⁶⁾ (Štefan býval v Ostrovanoch, ale mal tu zdedené majetky). Zaujímavá je zmluva z roku 1844, kedy si Peter Koppa berie do prenájmu kúpele v Pečovskej Novej Vsi⁷⁾. V listine sú uvedené ako „Péchufalusifürdőt“. Inventúra preberajúceho zariadenia poukazuje na solídne zariadenú stavbu, zrejme situovanú na Mlynskej ulici, kde sa zachoval miestny názov „Na Kúpeľu“. V „Inveturtotijwecojkterewkupelyi po Kopovi zostali...“ sa spomína napríklad - zrkadlo (jedno czveredlovekse), obrazy (obraske 23), kožené stoličky (stolkiskurene), porcelánové nádoby na smotanu, soľničky, vankúše - obťahnuté a slamou plnené, stoly, nádoby „bodvani“ so železnými obručami a pumpu.

Zaujímavé sú taktiež sčítania obyvateľov v rokoch 1828 a 1869, kde sa dozvedáme mená židov a ich povolania, či majetkové pomery. V roku 1869 sa previedlo v Uhorsku prvé moderné sčítanie, ktoré bolo podrobné. Sčítacie hácky však ešte neboli doposiaľ oficiálne spracované. Dostupné hácky na internete sme pre našu obec spracovali⁸⁾. Žiaľ, hácky z domov, kde bývali obchodníci, chýbajú. Možno sčítanie u nich neprebehlo alebo sa stratili. Z 330 židovských osôb sa do sčítacích háckov dostali iba 36 židia. Okrem jednej rodiny arendátora a strojnika, prevažne najchudobnejší židia - sluhovia a nádenníci.

V árende na statku Ladislava Péchy (pri Kornhaizerovom kaštieli) bola rodina Schwarzová. Asi v okolí dnešného JRD. Bývali v dome č. 48 (parcela 103). Schwarz Bernáth, nar. 1825 a manželka Hani, nar. 1835. Mali spolu 6 detí a to Szali, Jakab, Jozef, Filus, Hani a Rezi. Spolu s nimi ešte býval v dome Freiman Simon.

Ako miesto narodenia si uviedli Pečovskú Novú Ves, iba Simon Freiman sa narodil v Lutine. Ich dom bol murovaný, mal 6 miestností a k domu patrili hospodárske budovy. Priznali jedného koňa, jednu kravu a štyri kláty včiel.

Na Kostolnej ulici v blízkosti dnešnej „krčmy na Dube“ žili v dome Andreja Kvašňáka (krajčírka) až dve židovské rodiny. Pozemok patrili Antalovi Péchy. V dome ako druhá a tretia rodina žili Wildmanovci, Demiczovci, Freiman a Kleinovci. Wildman Ignác nar. 1829 a manželka Mária nar. 1830. Boli nádenníci a ich deti Leni, Sani, Gondi a Abraham slúžili. Ako žobráci a starší boli spísaní Dembicz Filjo a Szali a Freidman Kati. Tretia rodina Kleina Jakaba nar. 1820 a zrejme manželky Rozinar. 1842. Deti Leni, Kszthi, Rezi a Abraham. V dome ešte žili dvaja dôchodcovia: Klein Haninar. 1790 a Wildman Haninar. 1789. Zrejme slúžili na hospodárstve, pretože tam spísali až 37 kusov hovädzieho dobytku, somára a ošípanú. Všetci si uviedli Pečovskú Novú Ves ako miesto narodenia.

Na ulici Hlavnej (asi v dnešnej Lichvarovej záhrade) v dome Jozefa Gaborčáka žil strojník - mašínista Friedlamder Jozef nar. 1840 s manželkou Pepinar. 1847. Mali deti Samuela a Jakaba. Usadlosť bola bez hospodárstva.

V dnešnom Poľskom dvore v dome gazdov Andreja a Jána Leščáka žili ako druhí v poradí Wemberger Hreško nar. 1830 a manželka Rozanar. 1835. Mali tri deti Estri Riske, Freidu a Bernáta. Spolu s nimi bývala zrejme matka Hreška - Hani nar. 1790. Všetci okrem Hreška z Lipan sa narodili v Pečovskej Novej Vsi. Gazdovia Leščákovci do spisu nepriznali žiaden statok. Wembergovci boli nádenníci.

Nie je známe, či sa venovali poľnohospodárstvu tak, že obrábali pôdu. Pri súpise polí sa spomína jedno pole pri Toryse „coRozmantrimal“. Ale tu sa skôr jednalo o tunajšieho gazdu s nemeckými koreňmi. V roku 1847 predávajú (pravdepodobne židia?) Samuel Nemptzik a Samuel Kulitzky svoju pôdu Kolomanovi Péchy⁹⁾. Rozdrobené Péchyovské hospodárstva postup-

ne skupujú a sceľujú najsilnejší potomkovia rodiny Péchy a to Žigmund Péchy a Ladislav Péchy. Kontrolu nad hospodárstvom čiastočne preniesli na židov, prípadne im dávali hospodárstvo do nájmu - do árendy. Tak sa dozvedáme o Riegelovi (Riegelhaupt?) a Koppovi, ktorý spravoval dnešný Bornemiszov dvor. V dvore bol liehovar a liehovarníckym majstrom bol istý Baumele. Na začiatku 20. storočia sa stretávame s veľkostatkármi a to: Kauter, Kóper a Kornhauser (kúpili polia a kaštieľ od rodiny Ladislava Péchy – preto dnes Kornhauserov kaštieľ).

Dožinky u žida Koppera. Okolo roku 1930.

Veľkostatkár Sobel býval vedľa kaštieľa Elemíra Péchy - dnes CBA a pozemok Falatových (obr. 20). Kúriu a hospodárstvo Egeda Péchy (u Šimoňáka) preberá Riegelhaupt. Z garbiarstvom tu podnikala rodina Grosmanova. Moritz Grosmann, ako majiteľ, si zaregistroval živnosť v Pečovskej Novej Vsi 22.12.1886. Moritzova živnosť bola ukončená 29.10.1907¹⁰. Podnik prebrali dedičia, zrejme syn Adolf?. Podľa výskumov p. Výsockého vieme, že garbiareň bola situovaná medzi terajším domom Albertových a hostincom u Bodnára, t. j. neskôr pozemok Leščáka, dnes komplex rod. Mihokovej. Kože sa dovážali hlavne z prešovského bitúnku. Rodina postavila novú garbiareň pri Toryse (niekdajšia Prefa). Údajne skrachovali v roku 1925. Viac o garbiarni v samostatnej kapitole. Rodina Grosmanova bývala (akiste aj postavila) v dome, kde je dnes predajňa Milk-Agro. Dom odkúpil Kravec a neskôr prešiel na zaťa Zborovského. Zoznam živností ešte uvádza Adolfa Spiegela (registrovaný 6.7.1879) - podnikal v obchode zo zmiešaným tovarom¹¹. Obchod s pánskymi doplnkami mal v tom istom čase Abraham Klein¹². Zo surovými kožami pred prvou svetovou vojnou ešte obchodoval Móritc Singer¹³. Výrobu sódovej vody zabezpečovala tunajšia firma Michal Horstein¹⁴. Menšiu pílu prevádzkoval Pinkas Berger¹⁵. Obchody so zmiešaným tovarom prevádzkovali vdova po B. Kleinovi, Jozef Rojkovics, vdova po D. Schwartzovi a Z. Szobel-Selig¹⁶. Výrobu syra prevádzkoval v dnešnom dome rodiny Podlipovej tak tiež Grosmann¹⁷.

Obchod Andreja Perháča, ktorý sprostredkovane kúpil od Samuela Appla. Rok cca 1935.

Z pamäti rehoľnej sestry Olgy Baňasovej nar. 1928 sa dozvedáme: "Chudobní židia mali obchodíky s miešaným tovarom, látkami a krčmou. Gutmanm, Riegelhaftová mala obchod z látkami v dome, kde teraz býva Pavla Ridiľová. Niektorí boli priekupníci: Bródy, Birn, Milder. "Krčmárom sme sa venovali v samostatnej kapitole, spomenieme iba mená krčmárov. Napríklad, v roku 1909 prevádzkoval krčmu Mark Edelmann, vdova po B. Kleinovi, Leopold Weiszloviz či Z. Sobel Selig¹⁸). Vysocký zaznamenal, že krčmy pred II. sv. vojnou vlastnili Brodovský, Melicherová a Rimba „karčma Rimbovodzeci“. Mäsiarstvo Englová a Pinkas, obchod z textilom Steinová, Trafika – Gutmann a Jozefko. Andrej Perháč kúpil svoj obchod od poštmajstra Matyása Egyeda. Ten ho kúpil od Samuela Appl a manželky Grunfeld Yetti. Pravdepodobne sa jednalo o Samuela a Yetti, ktorí bývali v Sabinove a mali syna Žigmunda - krajčír¹⁹). Samuel pochádzal z Nového Sadu a Yetti sa narodila v Pečovskej Novej Vsi. V súpisoch arizovaného majetku sa dozvedáme o týchto obchodníkoch: Bartolomej Birn - obchod s teľatami. Emanuel Gutman - obchod so zmiešaným tovarom, predaj pálených liehových nápojov v zatvorených fľašiach. Izrael Baumhaft - obchod kramársky, obchod so zmiešaným tovarom, predaj pálených liehových nápojov v zatvorených fľašiach. Milder Salamon - mlátenie obilia, Nathan Ring – obchod z teľatami a vajcami. Sobel Armín – obchod s drevom²⁰.

Pohľad na obchod s textilom Riegelhaftovej. Archív rodiny Perháčovej. Okolo roku 1940.

Židovská komunita dosiahla svoj vrchol v druhej polovici 19. storočia. Postupne sa veľká časť židov sťahovala do Sabinova a Lipian a do začiatku 20. storočia ich počet v obci klesol trojnásobne. Tak sa vyhli plateniu mestského mýta a dokázali si udržať nižšie ceny ich tovaru. Ich dlhodobý pobyt v Pečovskej Novej Vsi zmenil obec. Väčšina domov na Hlavnej ulici patrila koncom 19. a začiatkom 20. storočia práve židom. Prebrali od rodiny Péchy krčmy, na statkoch boli správcovia, liehovarnícki majstri, či podnikali s drevom, výkupom, mäsiarstvom a garbiarstvom. Investovali do vzdelania svojich detí a z ich generácií sa narodili lekári, právnici umelci, či iné osobnosti spoločenského, odborného a náboženského života. Podľa prehľadu v knihe Šarišskí študenti na európskych univerzitách boli okrem príslušníkov rodiny Péchy zapísaní títo pečovskí židia: Abrahám Moritz Silbermann - študoval v rokoch 1911-1919 a to na viacerých univerzitách a to: Viedenská univerzita, Giessen, Černovice, Berlín, či Lipsko. Ignát Klein sa zapísal na Pražskej univerzite v roku 1842. Nathan Weisslowitz študoval na Pražskej univerzite v roku 1884. Jeremiáš Silbermann študoval na univerzite v Marburgu v roku 1898. O Abrahámovi Moritz Silbermannovi sme sa dozvedeli nasledovné: Bol rabinom, ale zaoberal sa aj vydávaním kníh a kníhkupectvom. V Berlíne vydal Horeb (fotografické) vydania Talmudimu a Midrashima a súčasne pripravil hebrejsko-nemecký, nemecko-hebrejský slovník

(s S. Gruenberg, 1922), ako aj hebrejsko-anglicko-nemecký Talmudský Slovník (s B. Krupnikom-Karou, 2 zv., 1927). Silbermann sa neskôr usadil v Anglicku, kde ako redaktor redakcie Shapiro, Vallentine a Co. vypracoval preklad Rashiho Pentateuchovho komentára (s M. Rosenbaumom, 5 vol., 1929-34), ten oslovil anglicky hovoriacich Židov, pretože sa jednalo o klasiku. Veľmi obľúbený bol aj jeho detský Haggadah (s A. Super Super, 1933, 1954). Jeho posledným dielom bola jedna sväzková židovská encyklopédia Vallentineho, ktorú vydal v spolupráci s A.M. Hyamson (1938). Dr. Silbermann zomrel v roku 1939 a na jeho počesť bola založená Bible Readers' Union.

V obci prežil detstvo aj významný rabín Abraham Amsel. Abraham sa narodil v roku 1907 v Pečovskej Novej Vsi. Od útlej mladosti sa venoval štúdiu Tóry. Rodina sa presťahovala do Košíc, kde aj študoval u rabínov R. Shmuel Engela a R. Abraham Shaloma Halberstama. Venoval sa interpretácii židovského práva. Tu sa aj oženil a to do rabínskej rodiny R. Mojžiša Buglera z Prešova. Vzal si jeho dcéru Krestir. Počas holokaustu bol lídrom Agudat Israel hnutia v Československu a zabezpečil imigrácie pre tisíce Židov do Erez Izrael. Počas vojny však prišiel o veľkú časť rodiny, vrátane manželky a detí. V prestrojení sa dostal do Budapešti a odtiaľ v roku 1948 emigroval do USA, kde začal okamžite uverejňovať Hamaor - rabínsky časopis. Celý život bol aktívny, založil synagógu a mikvah v Borough Park, Brooklyn. Písal knihy a spracoval biografii obetí holokaustu. Zomrel v Brooklyne 14. januára 2007, kde je aj pochovaný²¹⁾.

Náboženský život a rabíni

Židovská náboženská obec bola jedna z najstarších a najaktívnejších na Šariši. Do rabinátu patrili aj židia z okolitých dedín, dokopy 21 obcí (aj Sabinov). Prvým rabínom bol pravdepodobne Izák Fränkel z Moravy²²⁾. Založil v obci školu Talmud Tóra - hebrejskú školu. Jeho následníkom bol rabín Šalamún Diamant, taktiež z Moravy²³⁾. Narodil sa v roku 1819. Za manželku si vzal Rebeku Ganzfried z Brezovice. Mali spolu deti: Rebeku 1842, Fani 1846, Jetty 1852, Mojžiša Marka 1854, Simona 1858, a Filipa 1861²⁴⁾. Diamant stál na čele rabinátu až do svojej smrti v roku 1865. Založil v Pečovskej Novej Vsi ješivu - školu vyššieho židovského vzdelania, zameranou na štúdium Talmudu. Po ňom sa duchovným komunitu stal dajan Mojžiš Gross, neskôr vymenovaný za rabína. Bol pôvodne hospodárom a istý čas vlastnil prameň Salvator. Ješiva pod jeho vedením mala 60 poslucháčov. Na prelome rokov 1868/1869 došlo k rozkolu v uhorskom židovstve a obec sa priklonila k ortodoxnému smeru²⁵⁾. Do rabinátu prichádza v roku 1873 významný učenec, rabín Naftali Sofer - Screiber z Bratislavy. Sofer bol bratislavský rodák, syn Mordechaj Efraim Fišl Sofera (benEliezer) a Lei, známy okrem mena Naftali/Natan aj ako Mata Naftali. Pôsobil v Rusovciach pri Bratislave, Oroszvare, Karlbargu. V Pečovskej Novej Vsi bol rabínom až do smrti v r. 1899, kde je aj pochovaný v zrekonštruovanej ohel. Jeho knižné diela sú: Mata/e Naftali (Presburg/Bratislava 1863), Gevul Bené Naftali (Mukačevo 1876), BetEfraim (Mukačevo 1873), Likuté Bet Efraim I.-II. (Mukačevo 1883), Miteo Ketoros a iné²⁶⁾.

Počas pôsobenia rabína Sofera bola v obci spomínaná Ješiva, TolmudTóra a Cheder - miestnosť, kde sa vyučovali základy z Tóry, tradícií a zvykov a hebrejštiny. Po smrti Sofera bola komunita v neľahkej ekonomickej situácii. Počet Židov klesal a namali vlastného rabína. Rabinát spravoval rabín zo Sabinova. Jej duchovným bol rabínsky asesor a dajan Mojžiš Katz²⁷⁾. V Sabinove vznikla židovská náboženská obec až v roku 1853 a až do roku 1901 patrila pod Pečovskú Novú Ves. Po prvej svetovej vojne registrovali v obci okolo 100 židovských obyvateľov. Dokopy 170 členov obce platilo cirkevnú daň²⁸⁾. Vlastnili synagógu, učebňu, 2 cintoríny, mikve - rituálny kúpeľ (mal obsahovať vodu z prirodzeného zdroja, aspoň 762

litrov). Muži sa tam rituálne umývali ponorením celého tela pred každým šabatom a ženy po skončení menštruačného cyklu pred svadbou a po pôrode) a jatky na výsek košer mäsa. Zamestnávala šojcheta - rituálneho mäsiara²⁹⁾. Na šojcheta spomína rehoľná sestra Oľga Baňasová (nar. 1928, dcéra mäsiara, bývali oproti vchodu k pozemkom židovskej obce): „Duchovný tzv. rezník, chodieval k nám rezať baránky, alebo teliatka a podľa čistoty - zdravia pľúc a iných častí určil, či je mäso kóšer = nábožensky obradne čisté. V jeseni na sviatok Stánkov - nábožní židia večerali vonku v upravenej miestnosti zo zelených konárov a vetiev, ozdobené vnútri stužkami a na cvernoch navlečených červených šípok. Tam sa aj modlili“. Meno posledného šojcheta sa nám uchovalo v zozname deportovaných z roku 1942. V Pečovskej Novej Vsi bol šojchetom Jacob Hersch Weingarten nar. 1901 v Zolotarevo.

(pokračovanie v ďalšom čísle)

Autor: **Ondrej Matisovský**

- 1) Porov.: Encyklopédia židovských náboženských obcí, SNM - Múzeum židovskej kultúry 2010, str. 129
- 2) Porov.: Gardonyi A., A PéchujfalusiPéchy - családelevétárlajstroma. Vybrané listiny z diela, Tlačiareň Kušnír Prešov, 2018, str. XX
- 3) Porov.: Gardonyi A., A PéchujfalusiPéchy - családelevétárlajstroma. Vybrané listiny z diela, Tlačiareň Kušnír Prešov, 2018, str.102
- 4) Porov.: Gardonyi A., A PéchujfalusiPéchy - családelevétárlajstroma. Vybrané listiny z diela, Tlačiareň Kušnír Prešov, 2018, str. 105
- 5) Porov.: Encyklopédia židovských náboženských obcí, SNM - Múzeum židovskej kultúry 2010, str. 130
- 6) Porov.: Gardonyi A., A PéchujfalusiPéchy - családelevétárlajstroma. Vybrané listiny z diela, Tlačiareň Kušnír Prešov, 2018, str. 112
- 7) Porov.: Gardonyi A., A PéchujfalusiPéchy - családelevétárlajstroma. Vybrané listiny z diela, Tlačiareň Kušnír Prešov, 2018, str. 113
- 8) Porov.: <https://www.familysearch.org>
- 9) Porov.: Gardonyi A., A PéchujfalusiPéchy - családelevétárlajstroma. Vybrané listiny z diela, Tlačiareň Kušnír Prešov, 2018, str. 113
- 10) Porov.: Kozopontiértesito, Budapešť 1876, januar 23-án, www.arcanum.hu
- 11) Porov.: Kozopontiértesito, Budapešť 1876, januar 23-án, www.arcanum.hu
- 12) Porov.: Kozopontiértesito, Budapešť 1876, januar 23-án, www.arcanum.hu
- 13) Porov.: Kolekt., Pečovská Nová Ves - Potulky dejinami, Obecný úrad PNV 2018, str. 52
- 14) Porov.: Kolekt., Pečovská Nová Ves - Potulky dejinami, Obecný úrad PNV 2018, str. 52
- 15) Porov.: Kolekt., Pečovská Nová Ves - Potulky dejinami, Obecný úrad PNV 2018, str. 52
- 16) Porov.: Kolekt., Pečovská Nová Ves - Potulky dejinami, Obecný úrad PNV 2018, str. 52
- 17) Porov.: Informátor Helena Podlípová, nar. 1912, dom odkúpil Matej Podlípá.
- 18) Porov.: Kolekt., Pečovská Nová Ves - Potulky dejinami, Obecný úrad PNV 2018, str. 52
- 19) Porov.: Wildermannová, Frohman, Bazlerova, Sabinov a jeho židia, DAH Prešov 2009.str.92
- 20) Porov.: Ústav pamäti národa
- 21) Porov.: <http://www.virtualjudaica.com/Item/21281>
- 22) Porov.: Encyklopédia židovských náboženských obcí, SNM - Múzeum židovskej kultúry 2010, str. 130
- 23) Porov.: Encyklopédia židovských náboženských obcí, SNM - Múzeum židovskej kultúry 2010, str. 130
- 24) Porov.: <http://freepages.rootsweb.com/~prohel/genealogy/names/misc/diamant.html>
- 25) Porov.: Encyklopédia židovských náboženských obcí, SNM - Múzeum židovskej kultúry 2010, str. 130
- 26) Porov.: <http://rabini-rabbik-rabbis.blogspot.com/2016/01/naftali-sofer-180911-1899.html>
- 27) Porov.: Encyklopédia židovských náboženských obcí, SNM - Múzeum židovskej kultúry 2010, str. 131
- 28) Porov.: Encyklopédia židovských náboženských obcí, SNM - Múzeum židovskej kultúry 2010, str. 131
- 29) Porov.: Encyklopédia židovských náboženských obcí, SNM - Múzeum židovskej kultúry 2010, str. 131

New! Pečovská Nová Ves

LA CUCARACHA

RESTAURANT PIZZA

Pizza - Saláty - Cestoviny - Denné menu

0948 960 440

V súvislosti s opatreniami COVID-19 je tu pre Vás
DONÁŠKA alebo OSOBNÝ ODBER
jedla, či Vašej obľúbenej PIZZE

Otváracie hodiny:
Pondelok - Piatok 11:00 - 20:00
Sobota - Nedeľa 16:00 - 20:00

<https://pecovska.lacucaracha.sk>
 La Cucaracha Pečovská
 la_cucaracha_pecovska

Hlavná 138/58, 082 56 Pečovská Nová Ves

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond
regionálneho rozvoja

Integrovaný regionálny
operačný program
2014 - 2020

MINISTERSTVO
PÔDOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Projekt:

ZŠ Pečovská Nová Ves - interiérové úpravy a vybavenie priestorov knižnice

Cieľ:

**Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov
Základnej školy v Pečovskej Novej Vsi**

Prijímateľ: Obec Pečovská Nová Ves

Nenávratný finančný príspevok: 82.738,30 EUR

Výška finančnej podpory z EÚ: 74.029,00 EUR